

efterhaanden kun rene Spekulationsobjekter, saa at den enkelte kan tjene derved, medens en anden kommer til at sidde for en højere Husleje. Det er dog, mener jeg, ganske uforsvarligt af Staten at fremme en saadan Spekulation, og jeg vil gerne spørge den højtærede Finansminister, hvad den Bestemmelse betyder, som findes i Lovforslagets § 3 og lyder saaledes: „Laan til en Byggeforening ydes kun paa Betingelse af, at fremkommet Overskud anvendes til Fremme af Foreningens Formaal.“ Betyder denne Bestemmelse da ikke, at Værdistigningen skal anvendes til Fremme af Foreningens Formaal? Men hvorledes er denne Bestemmelse hidtil blevet praktiseret fra Administrationens Side? Jeg udtalte før, at jeg troede, at der slet ikke var taget noget som helst Hensyn til den, og jeg vil, som sagt, gerne vide, hvad den betyder, det skulde vi jo gerne vide, naar Bestemmelsen skal staa ogsaa i den nye Lov. Er det ikke Meningen med denne Bestemmelse i § 3, at Værdistigningen skal tilfalde Selskabet og ikke den enkelte?

Finansministeren (Brandes): Hvis den ærede sidste Taler (Marott) ikke havde rettet et direkte Spørgsmaal til mig, havde det været rimeligt ikke at svare, thi, som han sagde, det er arkæsløst nu at diskutere saa store Spørgsmaal ved denne første Behandling, men nu er der mere Foranledning til det.

Maaske jeg først til det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds (Fraenkel) maa sige, at naar han mener, at den Ombygning af en Bydel i København, som han omtalte, kunde finde Sted paa den Maade, at der i det store Kvarter ved Prinsensgade og Adelgade byggedes Arbejderboliger af en Byggeforening, maa jeg overfor ham indrømme, at der kunde være Tale om at bringe denne Lov til Anvendelse derpaa, men jeg tvivler noget om — og det ærede Medlem vist ogsaa —, at det skulde lykkes at danne en Byggeforening med *det* Formaal i det ret dyre Kvarter, som der ligger, og derfor er det maaske heller ikke værd nu at diskutere, hvorledes man skal forholde sig der overfor. Ligeledes vil jeg heller ikke gerne diskutere Spørgsmaalet om, hvorledes Staten skulde stille sig overfor den af Kommunen ydede Garanti for Renter og Afdrag, thi saadant Forslag foreligger ikke, og det er vist derfor bedre at udskyde det. Et ondsksfuldt Medlem hvisker mig i Øret, at hvis der blev bygget Arbejderboliger i det nævnte Kvarter, var det ærede Medlems

Valg udsat for Fare, jeg ved ikke, om dette skulde paavirke ham noget i Retning af at interessere sig mindre for Sagen; paa Grund af hans ædle og samfundskærlige Karakter kan jeg dog ikke tænke mig dette.

Naar det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Marott) stiller sig saaledes, at det i og for sig vilde være ham kærere, om Lovforslaget slet ikke blev gennemført, end at det blev gennemført i den her foreliggende Skikkelse, maa jeg sige, at saa er vi ganske uenige; jeg antager, det vil bringe Nytte at gennemføre Lovforslaget saaledes, som det foreligger; der er stor Trang til det. I mange, mange Aar har nu Stats-Laanefondens Midler været anvendte paa den her i Lovforslaget foreslaaede Maade; mon det dog vilde være klogt at standse denne Bevægelse for muligvis at opnaa noget, som det ærede Medlem ikke er klar over? (Marott: Vi maa hellere vente et Aar!). Det ærede Medlem siger nu, at han vil hellere vente et Aar; men jeg ved ikke, hvorfor just dette Aar.... (Marott: Hvis vi kan lave det i denne Samling, behøver vi ikke at vente.) Nu tror det ærede Medlem, at han kan lave et stort Lovforslag af det af ham skildrede Omfang i denne Samling — det er muligt, jeg kender ikke det ærede Medlems Evne og Styrke dertil, og jeg maa altsaa se det an, foreløbig har jeg mine Tvivl.

Det ærede Medlem (Marott) rettede det direkte Spørgsmaal til mig, hvorledes Lovforslagets Bestemmelse om, at en Forenings Overskud skal anvendes til Fremme af Foreningens Formaal, skal forstaaes. Meningen har været, at naar der fra en Byggeforening solgtes en Ejendom, skulde muligt Overskud gaa ind i Foreningens Kasse og anvendes til nye Bygningers Opførelse. Finansministeriet kan ikke komme videre, end at der i Vedtægten for Foreningen indsættes en saadan Bestemmelse. Naar Foreningen sælger et Hus til et Medlem, og dette Medlem atter sælger sit Hus, er der ikke andet at gøre, end at man kan opsig Stats-Laanefondens Laan, ligesom man kan opsig Laanet i samme Øjeblik, som han køber, naar man ikke synes, at Loven sker Fyldest. Det ærede Medlem anførte som et afskrækkende Eksempel, at man kunde tænke sig, at nogle Folk opkøbte et Jordstykke, som de atter solgte med stor Avance til en Byggeforening, der derpaa fik Laan. Men hvad i Alverden har Staten med det at gøre? Den kan jo ikke vide det mindste om, hvorledes